

נולדה ב - 11.9.1926

נפטרה ב - 15.1.2012

בת לצדוק ובת שבע הלבץ.

הייתה נשואה לשייקה אברמוב

אמם של תמר פריש, אמנון,

ניצה מנו ונורית קרן

מדברים על לאה

דברי אמנון:

אימא, חיך התנהלו בין עולמות שונים, והיו רבי תהפוכות, קשיים ומחסור, יחד עם הצלחה, אושר סיפוק ואהבה. אימא נולדה בתחילת שנות העשרים בירושלים, במאה שערים (בתי הונגרין) את התאריך המדויק מעולם לא ידענו, רק שנולדה בשבת נחמו. דור שלישי הייתה בארץ ישראל. חיי ילדותה היו קשים. היה זה עולם חרדי קשה וקשוח. אביה נאלץ לעבור למצרים, ואימא ראתה אותו רק בהיותה בת שמונה, דבר שכאב

לה כל חייה. סבתא בת שבע נשאה בעול גידול המשפחה, שכללה את שני אחיה של אימא מאיר ודונדה זכרם לברכה. היא דאגה שאימא תלך לבית ספר תחכמוני לבנות, וזאת למרות ההתנגדות והעוינות של הסביבה החרדית. מאוחר יותר גם סבתא נסעה למצרים, שם עבדה בחצרו של המלך פארוק, ואילו אימא עברה לבית דודתה. עם שובה של סבתא בת שבע, ויותר מאוחר עם שובו של סבא צדוק התאחדה המשפחה ועברה למושבה חדרה. בבת אחת עברו אימא ושני אחיה מהעולם החרדי הסגור והנוקשה, לעולם החופשי והתוסס של חיי המושבה לפני קום המדינה. החיים עדיין היו קשים ודלים, כאשר כל המשפחה עובדת לפרנסתה. אימא, שהייתה הבת הצעירה והמוכשרת, הייתה הפרח של המשפחה ואימה דאגה שתלמד ותתפתח. באותה תקופה במושבה, דרך חברות מתנועת הנוער הכירה אימא את אבא, וכבר נקשרה אליו. היא נשלחה ללמוד בסמינר לוינסקי למורות בת-אביב, אשר היה מקום תוסס ונודע לפני קום המדינה, ובעל אווירה מיוחדת. בהמשך עברה לעבוד כגננת בנתניה. הקשר עם אבא לא נותק, ואף העמיק. אבא כבר עבר עם גדוד השדה כהשלמה לבית-אלפא, וכך קשרה את גורלה עם אבא בבית-אלפא. החתונה כמנהג הימים ההם הייתה צנועה עם המשפחה הקרובה בבית העירייה בתל-אביב. פעם נוספת עברה אימא לעולם שהיה שונה מעולמה, מתוך ידיעה ברורה, שעליה להשתלב בו, ולבנות בו את ביתה. היא השתלבה במערכת החינוך כגננת ומורה לכיתות יסוד. דורות של תלמידים בני קיבוץ התחנכו אצל אימא, למדו אצלה קרוא וכתוב וחשבון, באופן מהיר ובצורה חווייתית, וזוכרים אותה לטובה גם היום.

בהמשך עברה אימא להיות מורה ומחנכת בתחום החינוך המיוחד, עזרה וקידמה ילדים רבים לדרך המלך. אולם את עיקר חייה, אימא, הקדשת למשפחה. דאגת לשמור על קשרים חמים עם המעגל הרחב של המשפחות שלך ושל אבא בכל הארץ. יחד עם אבא הבאת את הוריך לבית-אלפא, וטיפלת בהם במסירות, כך שיכלו לסיים את חייהם הסוערים בשלווה, בכבוד ואהבה. יחד עם אבא הקמתם בית חם וקן משפחתי כמו שרצית. יצרתם משפחה תומכת, מעורבת, ובעיקר מלאה שמחה ואהבה ללא גבולות. וכך עם השנים נולדו ארבעת ילדייך אמנון, תמר, ניצה ונורית. למרות קשיי הפרדה של הלינה המשותפת ומסגרות החינוך בקיבוץ, ליווית אותנו בכל שלב ובכל מקום בו בחרנו לחיות, בהמשך הגיעו בני הזוג- עירית, אילן, אלי ודורון. המשפחה גדלה והתרחבה בנכדים: קרן, אפרת, ירון ורותם, הילה, הילה שגיא ועדי, אביטל, איתי, חן ורע, דורין, גוני ועמית. בהמשך הגיעו גם בני זוג של הנכדים: ירון, ניר, ברק, ובהמשך נולדו הנינים: יונתן, נוגה, רותם, ענבר ומאיה הקטנה. כך ראית איך משאלתך לבניית משפחה מתמלאת, והכל בשמחה ובאהבה. הגורל היכה בכם שנית ובמהלך 15 השנים האחרונות בגדה בכם בריאותכם. ושוב את אבא נאבקים ומתמודדים בגבורה, ועושים הכול על מנת לשמור על איכות חייכם ואושרכם. לקראת סיום חייה גם בעזרת

הבית הסיעודי החם והתומך בבית-אלפא. שוב אפשר היה לראות עד כמה חזק ובלתי ניתק היה הקשר בינך ובין אבא, כיצד את מטפלת בו, וכיצד גם במצבים קשים אי-אפשר להפריד ביניכם. ועכשיו תם המאבק, ואת מובאת למנוחה ושלווה ע"י אוהבייך, יקיריך ומוקיריך.

כתבה ניצה

אימא, נזכור אותך כאישה אמיצה ולוחמת, משכילה וחלאת ידע אותו ידעת להעניק, חכמה ואשת משפחה חמה ואוהבת. אנחנו מבטיחים לך להמשיך לשמור על אבא. נזכור אותך כולנו, כל המשפחה הגדולה שלך, ונמשיך לאהוב אותך בכל ליבנו. באהבה אין קץ ילדייך - אמנון, תמר, ניצה ונורית. דברי ניצה אימא השנים האחרונות היו קשות מאוד בשבילך. מאדם מאוד מחושב, מתוכנן, שלפני כל דבר שעשית חשבת כמה פעמים, נהפכת לאדם שקשה לו לזכור מה אמרת לפני רגע. אני זוכרת איך לפני המעבר לדירונות, כבר ידעת בכל ס"מ מה יהיה בה.

כשנסעתם לטיול בארה"ב ישבת ימים ותכננת כל פרט ופרט. וכך היית גם בתור מחנכת. ואפילו העוגות שלמדת להכין לעת זקנה, הכנת אותן בדיוק לפי הספר והמידות הכתובות, לא זזת מהן מילימטר, ואנו היינו צוחקים על כך תמיד. ואבא כל כך סמך עליך בכל, כמו שאת סמכת עליו בכל מטלות היום יום והעזרה בבית. הייתי יושבת לידכם במשחקי הטרווייה בבית הסיעודי, ומעריצה את הידע הרחב שלך, איך היית שולפת את התשובות בלי בעיה, ואחרי רגע שוקעת שוב. איך היית מדברת לפעמים ומתבטאת במילים גבוהות, כשהמילים היום יומיות נשכחו ממך.

ובשנים האחרונות כל נעלם זה נעלם, הידע הרחב והזיכרון נעלמו לאט לאט, אהבת לקרוא המון ולא יכולת, אהבת ללמוד בעצמך מתמטיקה ולא יכולת, היית מודעת לכך לעיתים עד הרגע האחרון. היית אומרת לי: "ניצה'לה אין שום משמעות לחיי, מה עלי לעשות, אני רוצה לגמור עם זה.

והאהבה שלך ושל אבא אחד לשני, אנחנו הילדים דיברנו על זה בהערצה. העובדות בבית הסיעודי אמרו לי, שלא ראו דבר כזה. כל פעם שקמת היית צריכה דבר ראשון ללכת לתת נשיקה לאבר, ואבא, אם לא ראה אותך, היה ישר שואל איפה את. גם בזמנים קשים היינו אומרים, שאתם לא יכולים יחד ולא יכולים לחוד. והבית הסיעודי על כל עובדיו אפשר לכם לחיות בכבוד ובאהבה, בזכותו היינו בטוחים שאימא מקבלת את הטיפול המסור ביותר בימיה האחרונים. ובקיבוץ היו מספרים לי עליך ועל אבא. היו מספרים איזו גננת ומורה נהדרת היית, איך הוצאת קבוצות לתפארת. גם הילדים שבאו אליך לעזרה לימודית, זוכרים אותך לטובה, איך העזרה שלך קידמה אותם למה שהם היום כמבוגרים. גם נכדיך בקיבוץ ומחוצה לו היו באים להיעזר בך בשיעורי הבית. תמיד ידעו שסבתא תסביר הכי טוב. ואת היית גאה בכל נכדייך עד בלי גבול. אימא, גם בימים הקשים לך ניסינו לתת לך עזרה ונחמה, לאהוב אותך כמה שיותר, להחזיר לך על כל מה שנתת לנו מכל הלב, בדרכך שלך, שלפעמים לא היינו שלמים אתה, אך ידענו שעשית זאת עם המון אהבה ורצון לראות אותנו גדלים הכי טוב. תדעי שעל אף השנים הקשות בסוף דרכך, נזכור אותך במיטבך. אוהבים אותך מאוד, כל משפחתך.

ניצה

דברי עמליה

לאה נולדה בירושלים למשפחת הלבין, משפחה דתית מאד שגרה בבתי אונגריין. אמה – מהונגריה ואביה אשכנזי שחי במצרים כמה וכמה שנים. לאה, הצעירה במשפחה, אחות לשלושה בנים גדולים, למדה בבית-ספר "למל" בירושלים.

המשפחה עברה לחדרה שם המשיכה ללמוד בבית ספר עממי. כשסיימה את בית הספר והיא בת 14, החליטה להיות גננת והלכה ללמוד בסמינר לוינסקי בתל-אביב. חמש שנים למדה שם והכשירה עצמה להיות גננת בישראל.

את שייקה הכירה דרך אחותו שהייתה חברתה הטובה. בשנות העשרה שלהם ניצתה ביניהם האהבה.

השניים נהיו לזוג, ובעקבות שייקה, שהיה נער מרכזי בקן השומר הצעיר בחדרה, הגיעה גם לאה לתנועה, וכך נקלעה מדתיות מוחלטת לשמאל מהפכני. לא ברור איך בדיוק עבר עליה מהפך זה ומה התחולל בקרבה. לא דיברו אז על זה...

ב-1943 הגיע שייקה לבית-אלפא והצטרף עם קבוצתו החדרתית, חמישה אנשים, להשלמת גדוד השדה. כשסיימה לאה את לימודיה לאחר שנה, התחתן הזוג ואחר-כך, למרות ההתנגדות החזקה מצד הוריה, הלכה לאה לחיות עם שייקה בקבוץ בית-אלפא.

מיד בבואה לבית-אלפא החלה לאה לעבוד כגננת. אולי הקלה עובדה זו על קשיי הסתגלותה אל חיי קיבוץ. לאה לדידי היא הגננת שלנו. חניכיה הרבים זוכרים לטובה את ימי הגן עם לאה. היא אהבה מאד את ילדי הגן שלה והם החזירו לה אהבה. היא הבינה את הקטנים גם ללא מילים. הייתה איתם בראש אחד ותמיד לימינם. הייתה שקולה ושקטה מאד וידעה לשוחח עם כל ילד ולהתייחס אליו על פי צרכיו. דמותה החינוכית נתגלתה לי אישית כשאני ומשפחתי היינו בחוץ לארץ כשנתיים. לאה הייתה אז הגננת של בני גילי שהיה בן 4. היא ניהלה כל אותו הזמן חילופי מכתבים בינו ובין הילדים שבקיבוץ. מכתביה שלה ואלו של הילדים השפיעו עליו אהבה רבה, ונסכו בו ביטחון בעולם הזר שנקלע אליו בחו"ל. לאה סיפרה לו במכתבים על כל אירוע בגן ואף על הלימודים דיווחה לו, וכך השתמרה הרגשת השייכות שלו.

כשחזרנו מחו"ל באמצע הלילה, רץ לישון עם הילדים בגן כדי לא להפסיד אף לילה נוסף. לאה עשתה עבודה פדגוגית רצינית בשקט, בצניעות ובמסירות רבה. זכה מי שהיה חניך שלה. לאחר כמה שנים כגננת נבחרה לאה לוועדת חינוך ולאישיותה הצנועה והחרוצה הייתה השפעה ברוכה על החינוך שלנו בגיל הרך.

ב-1973, אחרי 25 שנות חינוך בבית, יצאה לאה לפעילות במדור הגנים של הקבוץ הארצי. ועשתה שם עבודת הדרכה טובה לגננות צעירות. ב-1975, כעבור שנתיים בדיוק, דרש אותה הקיבוץ למלא תפקיד של מורה בכיתה א'. ב-1979 התנדבה לאה להדרכת אימהות בבית-שאן. מפעל שיזמה ברית התנועה הקיבוצית ומועצת בית שאן וזכתה להערכה רבה. לאה התמידה שנים רבות בעבודתה כגננת והקפידה למלא גם את חובותיה האחרות בקיבוץ, כמו תור מטבח, בין המחזוריים.

בסיום עבודתה כגננת עברה באופן טבעי להיות סיעת לילדים צעירים המתקשים במיומנויות למידה. היא השקיעה מאמץ רב והרבה כוונה בעבודה אישית זו. על אף השעות הבלתי נוחות לה המשיכה בזאת, תמכה ועזרה רבות בקידום הילדים. הילדים אהבו מאד לבוא אליה אחר הצהריים והיא קידמה אותם והעלתה חיוך על פניהם.

שנים רבות קשה היה ללאה להביע עצמה ולפרוח במסגרת השלמת גדוד השדה. היא ראתה עצמה שונה ואולי ראינו אותה אנחנו כך. היא נשאה בליבה כאב על כך, אלא שהתמיכה ממשפחתה האוהבת והסיפוק מעבודתה החינוכית היו לה לעזר.

לאה אהבה מאד את דירתה בקומה השנייה המשקיפה אל נוף העמק. הפרידה מדירתה-מבצרה, הייתה ניתוק כואב וקשה. היא לא השלימה אתה עד סוף ימיה. שנים אחדות חיו לאה ושייקה בדירונות ואחר כך בתוך הבית הסיעודי. לא הייתה ברירה. הם חלו שניהם... מה צר. כל אותן שנים דאגה לאה לשייקה ורצתה לשמור עליו. זוגיותם היפה הייתה משובבת נפש. עד שחלתה גם היא. לאה יקרה, נפרדים אנו היום ממך, חברים רבים ובני משפחתך. ילדיך אמנון, תמר, ניצה ונורית, נכדים ונינים. משפחה שמלווה אתכם בכבוד ובאהבה רבה כל כך, לאורך השנים.

שלום לעפרך לאה יקירתנו.

עמליה 17.1.2010

כתבה קרן, בתו של אמנון

סבתא כשישבנו לכתוב לך, סבתא, לא היה לנו קל. קשה להתחבר ולכתוב על סבתא שהזיכרונות האחרונים שלנו ממנה בעשור האחרון. לא היו אלה זיכרונות על סבתא לאה שהכרנו, כאילו את מישהי אחרת. ואז חפרנו קצת בנבכי הזיכרון מתקופה מוקדמת יותר, תמונות מהילדות, ונקודות של זיכרון, שכבר שכחנו, התחילו שוב לצוף. כמה אהבת, סבתא, את הבית החדש שלך ושל סבא, וכמה השקעת בו. כמה היית מפנקת אותנו, כשהיינו באים לבקר בסופי שבוע. תמיד דאגת שהמקרר יהיה מלא בכל טוב, וכמוכן

בבקבוקי קולה לנכדים. אף פעם לא פסחת על הגלידה והפיצוחים במרפסת. איך היית מתעצבנת על סבא שנרדם בסלון. כמה היית מטופחת. אנו הנכדות זוכרות איך אהבנו לנעול את הנעליים שלך, שהיו כל כך קטנות, שהתאימו לנו כילדות. והכי אנחנו זוכרים, שהיית סבתא כל כך גאה בנכדים שלך ובכל הזדמנות היית משוויצה בנו באוזני אחרים. אנחנו חושבים שיש לך חלק לא מבוטל בגנים של כל אחד מאתנו לדחוף ולהגיע הכי רחוק שאפשר. לפני כשבועיים שלושה, כשכבר היית מאוד חולה, ובאנו להיפרד ולהגיד לך שלום אחרון, ראינו שלמרות הכול את אותה סבתא לאה – יפה, מטופחת, טבעת הנישואין על האצבע, ובעיקר עקשנית, חזקה, ונאחזת בחיים עד הרגע האחרון. סבתא שתזכי סוף-סוף לשקט ושלווה. אוהבים אותך.
הנכדים